

ROZHOVOR: David Carpenter, výkonný ředitel Nadace ECDL, říká:

Počítače mají umožnit lidem zapojit se plně do života společnosti

Informační gramotnost patří mezi priority vládou přijaté Strategie rozvoje lidských zdrojů pro Českou republiku. Jedním z nástrojů k jejímu zlepšení je zvládnutí práce s počítači. Napomáhá mu Nadace ECDL se sídlem v Irsku (European Computer Driving Licence Foudation). Její šéf David Carpenter nedávno navštívil Prahu.

David Carpenter je přesvědčen, že by příklad Nadace ECDL, do které vláda investovala 19 500 eur a dnes přináší Irsku asi 30 miliónů eur ročně, mohl být inspirací i pro další státy.

JAN PŘÍKRYL

www.ihead.cz/prikryl

hn: Evropská rada přijala v Lisabonu v roce 2010 se stát dynamickou, vůdčí společností v globálním měřítku. S tím logicky souvisí i iniciativa eEurope – Akční plán eEurope. Nejdá se tento vývoj jen manažerů, podnikatelů či odborníků?

Abyste Evropa stala konkurenceschopnou v globální ekonomice, vyzvala Evropská rada členské země unie, aby přehodnotily své uvážování. K dosažení cílů z Lisabonu bychom měli pochopit potřebu vzniku nového slovníku: e-government, e-learning, e-business nebo e-cokoliv. Tato dnes módní, stále omílaná slova mají podtrhnout nutnost změny obecně přijímaných představ o současnosti, kde se informace pro zajištění služeb státní správy, ale také obchodních a sociálních partnerů, získávají a předávají stále více pomocí počítačů. V tomto kontextu vidíme svou zásadní roli při pomoci poskytnout občanům dovednosti a znalosti o počítačích, aby se mohli úspěšně podílet na životě společnosti.

hn: Jak v tomto kontextu chápat obsah a význam pojmu počítačová gramotnost?

Může mít řadu významů. V ECDL o ni uvážujeme ve třech odlišných rovinách: základní, nezbytné a uživatelské. Za základní gramotnost považujeme dovednosti, díky kterým lze prostě používat počítač. Dovednosti založené na čtení a psaní, které umožňují interakci, ale kde počítač je nástrojem zprostředkování této komunikace. Příkladem mohou být tak jednoduché úkony jako načtenutí krátké poznámky s použitím textového editoru, poslání elektronické pošty nebo prohlížení stránek na internetu. Za nezbytné však považujeme nejen základní dovednosti, ale i určité znalosti, které umožňují občanovi plně se podílet na životě moderní společnosti. To už zajišťuje druhá úroveň – nezbytné dovednosti. Umožňuje provádět každodenní činnosti, jako je například využití internetu k placení poplatků místním orgánům, ke koupi jízděnky na dovolenou nebo zapsat se do vzdělávacího kursu. Pod uživatelskou úroveň si představujeme smysluplné uplatnění dovednosti a znalostí při tvorbě užitečných, drobných počítačových výstupů nebo řešení nekomplikovaných úkolů.

Hlavní oblasti ECDL se skládají ze sedmi modulů, které umožňují do-

sáhnout uživatelskou úroveň počítačové gramotnosti a kandidát získané znalosti pak úspěšně využívá doma i v práci. Jsou to Základní pojmy informačních technologií; Práce s počítačem a správa souborů; Textový editor; Tabulkový procesor; Databáze – systémy pro uchování dat; Prezentace, programy pro kreslení; Služby informačních sítí. Naše nadace nyní testuje i pilotní programy, které se zaměřují na základní a nezbytnou úroveň gramotnosti. Vedle toho jsou k dispozici i testy speciálních dovedností – ECDL pro pokročilé, tento projekt odstartoval na začátku letošního roku.

hn: To vše má evidentně návaznost na celoživotní vzdělávání. Domníváte se, že počítačová gramotnost může nějakým způsobem ovlivnit schopnosti, chuť i možnosti pokračovat v dalším učení i po získání klasického vzdělání?

Evropa směřuje ke společnosti a ekonomice založené na znalostech. Aktivní občanství a zaměstnatelnost závisí je na adekvátních aktuálních znalostech a dovednostech. Počítačová a informační gramotnost nejen podporuje, ale i umožňuje lidem, aby pokračovali v celoživotním vzdělávání. Když uchazeč získá Certifikát ECDL, je vybaven hlavními způsobilostmi pro práci se všemi základními aplikacemi používanými na stolních počítačích. Poskytujeme tak vlastní základnu pro další vzdělávání, boji bariéry, které před lidmi stojí. Je to nutné pro nové technologie, jako je například e-learning, které s tím bezprostředně souvisí. V současné době je už tři a čtvrt miliónu nositelů certifikátů ECDL a tento doklad patří k nejrozšířenějším v oboru IT na světě.

hn: Jaká je tedy současná situace v Evropě, případně ve světě? Existují nějaká srovnání či údaje, které by ji mohly dokumentovat?

Samozřejmě nemožno mluvit za Evropskou unii, ale existuje několik studií z nedávné doby, které se tématu dotýkají. Například podle italské studie nazvané Cena za neznalost v informační společnosti představoval v roce 2001 trh v ob-

lasti informačních technologií v Evropě 673 miliónů eur, a zvýšil se o 5,4 procenta oproti roku předcházejícímu. To kontrastovalo s růstem o půl procenta v sektoru informačních a telekomunikačních technologií v USA za stejné období.

hn: Je zajímavé, že iniciativu na tomto poli v Evropě přezvala nevládní organizace – nadace ECDL Foundation. A je asi také příznačné, že její sídlo je v Irsku. Jaké jsou cíle nadace a využívá k tomu nějak irské zkušenosti?

Posláním ECDL je zvýšit obecnou úroveň počítačových dovedností ve společnosti jako celku. Prosidit globální definici základních počítačových znalostí a dovedností – počítačové gramotnosti. Poskytnout nezbytnou kvalifikaci, která umožní lidem podílet se na e-Společnosti a být otevřeným programem, a to otevřeným pro každého. Nadace ECDL je nezávislou organizací. Tím se podtrhuje její sociální ethos a snaha zlepšit obecnou úroveň osobních dovedností a znalostí. Nehledě na to, že má sídlo v Irsku, je podporována CEPIS (Radou evropských společností profesionální informatiky), IFIP (Mezinárodní federací pro zpracování dat) a většinou mezinárodních počítačových společností.

Nadace ECDL nejen těží a přispívá k růstu irské ekonomiky, ale také využívá irské zkušenosti ze vzdělávání a výcviku a ze zpřístupňování informačních technologií. Irsko je totiž v současné době zemí s největší hustotou absolventů ECDL testů na světě. Prospěšnost informační gramotnosti mohou dokumentovat na číslech. Nadace dostala od irské vlády do začátku podporu ve výši 19 500 eur. Nyní se odhaduje, že program certifikace ECDL znamená pro Irsko přínos přibližně 30 miliónů eur. Je to jistě dobrý příklad pro ty, kdo se snaží získat vládní podporu při nabízení těchto programů občanům i v jiných zemích.

hn: Je ECDL jen nástroj zvýšení zaměstnatelnosti jedince? To by bylo asi málo.

Zvýšení hodnoty jednotlivce na trhu práce je jedním z přínosů ECDL. Ale vzhledem k tomu, že se jedná o mezinárodně uznávaný doklad, přináší prospěch i zaměstnavatelům. Často bývá prvním krokem k dalšímu vzdělávání v oblasti informačních technologií, ale jeho použití přispívá i ke zvýšení bezpečnosti počítačových sítí a elektronické pošty. Pro zaměstnavatele ECDL představuje konkrétní měřítko pro počítačové znalosti všech zaměstnanců. Zajišťuje jasnou úroveň počítačových schopností pracovníků a vede k odstranění času promarněného tím, že lidé nemají dostatečné znalosti o informačních technologiích a neovládají účinné pracovní postupy. Umožňuje omezit náklady na pomoc při provozu informačních technologií, zvyšuje informovanost zaměstnanců o možných důsledcích počítačových virů a podporuje odpovědné využívání internetu.

hn: Existují styčné body pro spolupráci států a velkých firem či vůbec podnikatelské sféry při vzdělávání populace?

Dosažení spolupráce mezi veřejným a privátním sektorem například při prosazování e-learningu je nutno chápat jako důležitou sociální investici vyžadující seriózní a dlouhodobou podporu vlády. Evropský Akční plán e-learningu odhalil potřebu posílit a rozšířit existující spolupráci soukromého a veřejného sektoru tak, aby vznikala udržitelná veřejnosoukromá partnerství založená na dlouhodobém závazku, sdílení rizik a investic všemi zúčastněnými partnery. Počítačová gramotnost potřebuje, aby vlády a privátní sektor sdílely vizi vzdělávání a odborného výcviku a pak se zavázaly do této věci investovat. Příkladem může být evropský projekt v rámci programu Leonardo da Vinci, který financuje Evropská komise. Zaměřuje se na handicapované lidi. Má za cíl, aby i Tito lidé měli stejnou možnost získat ECDL a v konečném výsledku se zapojit do společnosti, lépe se integrovat do této společnosti a prosadit se na trhu pracovních sil. Koordinuje ho rakouská univerzita v Linci. ■